

Република Србија
НАЦИОНАЛНИ САВЕТ
ЧЕШКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
за 2023. годину

Бела Црква, март 2024. године

РЕЗИМЕ РАДА У 2023. ГОДИНИ

Национални савет чешке националне мањине (у даљем тексту: Национални савет) је у 2023. години успешно спроводио поверене надлежности према *Закону о националним саветима националних мањина* („Службени гласник РС“ број 72/09, 20/14 - одлука УС, 55/14, 47/18). Извештавања према надлежним институцијама реализована су у прописаним роковима.

Национални савет је у току 2023. године редовно извршавао претходно уговорене финансијске обавезе, а редовне годишње активности пројектоване су у складу са расположивим кадровским и финансијским ресурсима.

Утврђени став Националног савета је да он мора доприносити промовисању чешке културе и традиције, повећању нивоа квалитета постојећих и иницирању и подршци нових манифестација, које ће својом масовношћу, креативношћу и оригиналношћу приближити чешку националну мањину свим грађанима Републике Србије. У исто време, то треба да буде подстрек припадницима чешке заједнице да у њима учествују и јачају свест о свом идентитету. Усмеравање активности током 2023. године вршено је у циљу измена начина подршке удружењима, при остваривању њиховог рада на промовисању традиционалних културних и других вредности.

У току 2023. године, свестан важности у улози очувања идентитета чешке националне мањине, Национални савет је остваривао план рада, укључујући добровољни рад својих чланова, као и рад удружења и појединаца. Резултат тог рада јесу остварени планирани задаци у области културе и јачање капацитета чешких удружења, као базе од које се очекује даља продуктивност на свим пољима.

Изучавање изборног наставног предмета *Чешки језик са елементима националне културе* у току 2023. године реализовано је у пет основних школа - у Белој Цркви, Крушчици, Гају и Делиблату. У Белоцркванској гимназији и економској школи се реализује као програм учења чешког језика и упознавање чешке културе. Као знак подршке за успешно савладавање наставног програма, за ученике су обезбеђени наставна средства - графичке табле и школски прибор. Основни задатак у овој области је рад на обезбеђивању предуслова за повећање броја ученика који изучавају наведени наставни предмет. У том смислу неопходно је појачати рад на информисању ученика и родитеља о могућностима и значају изучавања, као и благовремено упућивање на избор.

У 2023. години у Етно музеју у Чешком Селу, јединственом објекту такве врсте везаном за чешку мањину у Србији, ангажовано је лице за одржавање објекта. У музеју се налази стална поставка предмета из периода досељавања и живота мештана. Музеј чини посебан садржај интересовања за све туристе, који су сваке године бројнији, а и одличан је простор за реализацију манифестација у области културе. У складу са финансијским могућностима, Одбор за културу је подржао и помогао реализацију важнијих манифестација у оквиру чешких удружења.

На пољу информисања Национални савет је у 2023. години наставио обавештавање јавности о свим активностима Чеха. Чешка мањина заступљена је у штампаним, а посебно у електронским медијима. На интернет страници Националног савета припадници чешке националне мањине информисани су о темама и догађајима везаним за чешку заједницу. Објављени су текстови о догађајима везаним за чешку заједницу; посетама делегација; информације о учешћу представника Националног савета на састанцима у министарствима Републике Србије; о посетама амбасади Чешке Републике, као и остала обавештења и информације значајне за припаднике чешке заједнице. Током 2023. године у Републици Србији су емитоване радио и телевизијске емисије на чешком језику.

СЕДНИЦЕ Националног савета чешке националне мањине

Национални савет чешке националне мањине је у периоду од јануара до децембра 2023. године одржао **5 (пет) редовних седница**. Све одржане седнице биле су са довољним бројем присутних чланова за несметани рад и одлучивање.

- II редовна седница одржана је 21. јануара 2023. године;
- III редовна седница одржана је 2. априла 2023. године;
- IV редовна седница одржана је 8. јула 2023. године;
- V редовна седница одржана је 14. октобра 2023. године;
- VI редовна седница одржана је 23. децембра 2023. године.

Извештај о раду председника Националног савета

Овлашћења председника Националног савета прописана су *Законом о националним саветима националних мањина*, а уређена Статутом и Пословником о раду Националног савета чешке националне мањине.

Током 2023. године, тежиште рада председника Националног савета било је на сталним и повременим, односно општим и посебним надлежностима, са циљем развоја организације и планског рада у оквиру *Законом дефинисаних области*.

Посебна пажња у оквиру надлежности посвећена је Плану рада, од његове израде до потпуне примене. У оквиру планских активности, ангажовање председника било је на обезбеђењу доследне реализације садржаја који су везани за рад Националног савета као целине. Одређених проблема било је у раду појединих органа, због недовољног искуства и нивоа организационих знања чланова. У целини, ангажовање председника је обезбедило реализацију кључних задатака у 2023. години.

Изузетно важне области ангажовања председника, из оквира његових надлежности, биле су везане за одговорност о законитости рада и финансијско пословање Националног савета.

Обезбеђена је законитост у раду, сагласно постојећим правилницима, нормативима, упутствима и критеријумима. Ангажовањем председника обезбеђена је реализација садржаја рада ресорних одбора Националног савета, у свим областима.

Непосредним ангажовањем председника Националног савета, достигнут је одређени ниво одговорности и финансијске дисциплине. Током обављања послова из ове области, посебно су сагледавани и контролисани токови финансијских средстава која су усмеравана ка удружењима. Ангажовање председника, у оквиру надлежности по питању одговорности за финансијско пословање, било је систематско.

Законом посебно предвиђену активност председника Националног савета, везану за овлашћење да представља и заступа Национални савет, обављао је интензивно. Присуствовао је састанцима у ресорним министарствима Републике Србије и секретаријатима у АПВ. Одређени ниво сарадње је остварио са Владом Републике Србије, другим националним саветима у Републици Србији, са Амбасадом Чешке Републике у Београду и јединицом локалне самоуправе. Члан је Савета за међунационалне односе општине Бела Црква.

Председник Националног савета је израдио извештај о раду за претходну годину и план рада за наредну годину. У току рада је сарађивао са свим стручним одборима Националног савета, присуствовао седницама и учествовао у активностима. Све своје активности спроводио је у складу са *Законом о националним саветима националних мањина* и Статутом Националног савета.

Извештај о раду Извршног одбора

Извршни одбор Националног савета чешке националне мањине изабран је јануара 2023. године, на основу *Закона о националним саветима националних мањина* и Статута Националног савета.

Верификовани чланови Извршног одбора су: Ненад Јокановић - председник, Валентина Симиција-Хоц, Каролина Нинку, Емил Тихи и Јозеф Ировић.

У 2023. години Извршни одбор је одржао **10 (десет) редовних седница и 4 електронске седнице**. Записници са седница налазе се у документацији Националног савета. Садржај и начин рада Извршног одбора, права, обавезе и одговорности његових чланова и друга питања од значаја за рад утврђени су Пословником о раду.

Извршни Одбор је предузимао адекватне мере у вези са свим питањима која су непосредно везана са положајем, идентитетом и правима чешке националне мањине у Републици Србији, у свим областима рада савета, а сагласно *Закону о националним саветима националних мањина*.

Извршни одбор је организовао пријеме приликом посета делегација државних органа републике Србије и АПВ, као и пријем делегације Мисије OЕСC у Србији.

У циљу реализације преузетих обавеза Извршни одбор је припремио предлоге споразума о сарадњи са чешким беседама и чешким удружењима у Републици Србији, о финансирању преузетих активности на очувању и неговању чешких фолклорних и традиционалних обичаја, као и предлоге уговора о делу.

На основу поверених овлашћења од стране Националног савета, Извршни одбор је у претходној години:

- припремао материјале и предлоге за све седнице Националног савета, одржане у 2023. години;
- припремио и усвојио предлог Извештаја о раду Националног савета за 2022. годину и предлог Плана рада Националног савета за 2023. годину;
- организовао обележавање Дана Националног савета чешке националне мањине, музички фестивал „Паприкашијада фест“, обележавање традиционалног чешког празника Микулаш и Предбожићни концерт;
- усвојио извештаје о утрошку наменских средстава и реализацији прихода и расхода из буџета Републике Србије и буџета АПВ за 2023. годину;
- донео одлуку о усвајању Завршног рачуна за 2022. годину и одлуку о усвајању Финансијског плана за 2023. годину;
- урадио предлог Финансијског плана о реализацији средстава из буџета АПВ и доставио Покрајинском секретаријату за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице.

Одлуке које је донео Извршни одбор прослеђене су Националном савету и верификоване на редовним седницама.

Извршни одбор је израдио Извештај о раду Одбора за 2023. годину и План рада Одбора за 2024. годину. Одбор је у току рада сарађивао са осталим стручним одборима Националног савета чешке националне мањине.

Чланови Извршног одбора су успоставили колегијалне односе са члановима осталих одбора Националног савета, успешно сарађивао и учествовао у активностима истих. Уважавање и толеранција у тој сарадњи били су обострани.

Извештај о раду Одбора за образовање

Одбор за образовање Националног савета чешке националне мањине (у даљем тексту: Одбор) образован је у складу са *Законом о националним саветима националних мањина* и Статутом Националног савета. Конституисан је 14. 8. 2023. године.

Чланови Одбора су: Валентина Симиџија-Хоц, председница, Александра Резач и Даворин Шкорњичка. Председница Одбора је и члан Извршног одбора.

У току 2023. године Одбор је радио по Плану рада за 2023. годину и на начин који је утврђен Пословником о раду. У 2023. години Одбор је одржао **3 (три) редовне седнице**. Записници са седница налазе се у документацији Националног савета.

Одбор је предузимао мере од значаја за образовање чешке националне мањине у Републици Србији, а сагласно *Закону о националним саветима националних мањина* и *Закону о основама система образовања и васпитања* („Службени гласник РС“ број: 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23).

Узето је учешће у награђивању најбољих ученика у општини Бела Црква. Поводом Дана Светог Саве, 27. јануара 2023. године, ученици су награђени Правописом српског језика (издање Матице Српске).

Остварена је сарадња са Министарством просвете Републике Србије и Покрајинским секретаријатом за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, а у циљу унапређења образовно-васпитног система Републике Србије. Дата су позитивна мишљења за мрежу установа ученичког и студентског стандарда у Републици Србији, као и сагласности за пројекте установа које се баве изучавањем чешке националне мањине у Републици Србији. Председница Одбора учествовала је на стручном скупу из области образовања, а које је организовало Министарство просвете РС у децембру 2023. године.

Одбор је сарађивао са образовно-васпитним установама за које је утврђено да су од посебног значаја за образовање чешке националне мањине. Установама су дата мишљења и подршке за потребе остваривања законских могућности. Дато је позитивно мишљење за избор директора ОШ „Жарко Зрењанин“ Бела Црква и ОШ „Сава Мунђан“ Крушчица. Позитивно су оцењени школски програми установа, на почетку школске 2023/2024. године.

Чланови Одбора присуствовали су свечаностима поводом школских празника. За ученике школа у којима се изучава *чешки језик са елементима националне културе* организовани су, у октобру 2023. године, учешће у дечјој манифестацији Чешки дечји дан у Београду и посета манифестацији Дани чешког филма у Београду.

Одбор је пратио анкетирање родитеља ученика, формирање група и изучавање изборног наставног предмета *чешки језик са елементима националне културе* у основним школама од посебног значаја за образовање чешке националне мањине, у школској 2023/2024. години. Настава је организована у пет основни школа, у: Белој Цркви, Крушчици, Гају и Делиблату.

Чланови Одбора су, у току школске 2023/2024. године, посетили основне школе у којима се изучава наставни предмет *чешки језик са елементима националне културе*. За ученике који изучавају наведени предмет обезбеђена су наставна средства. Поводом традиционалног чешког празника Микулаша, у школама је за ученике организовано обележавање и подељени су пригодни слатки пакетићи.

Одбор је остварио сарадњу са Белоцркванском гимназијом и економском школом. У истој је за ученике организовано изучавање чешког језика и упознавање са чешком културом. Школи је омогућена сарадња са Чешким позориштем из Београда.

Чланови Одбора су учествовали у организацији обележавања свих празника чешке националне мањине у Републици Србији. Присутствовали су многим манифестацијама које су организовала чешка удружења у Републици Србији.

Одбор је израдио Извештај о раду Одбора за 2022. годину и План рада Одбора за 2023. годину. Урађен је предлог персонализованог календара Националног савета за 2024. годину, под називом „Знаменити Чеси Србије“. Одбор је у току рада, односно реализације активности у 2024. години, сарађивао са осталим стручним одборима Националног савета чешке националне мањине.

Извештај о раду Одбора за културу

Одбор за културу је у току 2023. године радио на реализације активности планираних за 2023. годину, на начин уређен Пословником о раду. Образован је 15. 7. 2023. године, у складу са Законом о националним саветима националних мањина и Статутом Националног савета. Верификовани чланови су: Ружа Колачек, председница, Јозеф Ировић, Мирјана Хемун, Андреј Кубичек и Јозеф Мареш.

Од конституисања су одржане **4 (четири) редовне седнице**: 15. јула, 11. августа, 7. октобра и 11. новембра. На седницама су разматране остварене активности и договорана реализација наредних манифестација Националног савета, чешких удружења и самог Одбора за културу. Записници са седница су састављени и налазе се у документацији Националног савета.

Као представници Националног савета, чланови Одбора су присуствовали важним састанцима у државним органима Републике Србије. У области културе, остварена је сарадња са учитељима из Чешке Републике – Стандов Хавелом и Аленом Хавловом, као и са студентима из чешке Републике (на стручној пракси) Марекком Веверком и Кристином Веверковом.

Чланови Одбора за културу су били присутни на свим значајним, традиционалним, културним чешким манифестацијама. Удружењима су пружали подршку у поступку организовања и реализације. Календар манифестација чешких удружења у Републици Србији за 2023. годину садржи све значајне манифестације за чешку националну заједницу и манифестације од општег културног значаја.

На основу захтева удружења, Национални савет је финансијски подржао следеће манифестације:

- Чешка беседа Бела Црква Маскенбал, „Јаја фест“;
- Чешка беседа Крушчица „Лепота различитости“;
- Чешка беседа Чешко Село „Паприкашијада“;
- Чешка беседа Вршац Месец чешке културе 2023. године;
- Чешка беседа Гај Дан Чеха (Св. Вацлац);
- Чешка беседа Београд секција Чешко позориште;
- Чеси Шумадије Монографија Франтишек Зах;
- Чешка беседа Петроварадин „Дани Тирила и Методија“,
„Варадински мостови културе“;
- Чешка беседа Нови Сад Презентација књиге „Далимилова хроника,
„Krajané spolu v Sarajevu“ за 2023. годину,
„Новосадске радости 2023. године“;
- Чешка беседа Срем Дани чешке културе 2023. године;

- Чешка беседа Ниш „Кундера - најчитанији писац саврем. доба“, „Дигитални музеј - чешко културно наслеђе“;
- НВО Школа плус Бела Црква Трка чешко-српског пријатељства.

Одбор за културу подржава промовисање чешке културе и неговање чешке културне традиције. Радиће на повећању нивоа квалитета постојећих манифестација и на иницирању нових манифестација. Својим креативним и оригиналним радом трудиће се да приближи чешку националну мањину свим грађанима Републике Србије. Истовремено ће јачати код Чеха свест о идентитету.

У свом раду, чланови Одбора су сарађивали са осталим одборима Националног савета. Одбор за културу узео је учешће у обавештавању припадника чешке заједнице о свим важним догађајима везаним за чешку заједницу у Републици Србији.

Извештај о раду Одбора за обавештавање

Одбор за обавештавање Националног савета има три члана. Председник је Милан Куелка, а чланови су Емил Тихи и Јарко Боднар.

Почео је са радом након конституисања и у 2023. години одржане су **3 (три) редовне седнице** - 15. јула, 8. октобра и 11. новембра. Састављени су записници са седница и налазе се у документацији Националног савета.

Усвојен је Извештај о раду Одбора за 2022. годину и донет План рада за 2023. годину. У свом раду Одбор је функционисао у оквиру утврђених овлашћења у области обавештавања, а према *Закону о националним саветима националних мањина Републике Србије*.

Циљ рада је био ширење области активног односа са јавношћу у оквиру чешке националне заједнице на простору Републике Србије. Одбор за обавештавање је у 2023. години реализовао многе планиране активности, са циљем да јавност буде обавештена о активностима чешке националне заједнице у Републици Србији. Чланови одбора су радили на подизању нивоа међусобне комуникације организација и појединаца у Републици Србији. Занимљиви прилози су били из Чешке Републике, који се реализују у сарадњи са Радио Прагом. Акцент је на подизању свести о идентитету Чеха у Републици Србији..

За остваривање гарантованог права националних мањина на обавештавање, од посебног значаја су радиодифузне установе Републике Србије и АП Војводине (РТС и РТВ). Подједнак значај има информисање припадника мањине на чешком језику, као и информисање целокупног грађанства о активностима чешке заједнице на српском језику.

Обезбеђење услова за функционисање званичне веб презентације Националног савета, мејлинг листа као и одржавање и ажурирање њиховог садржаја, представљало је у 2023. години перманентну активност Одбора за обавештавање. Широк обухват информисања остварен је коришћењем електронских медија, радио и телевизијског програма.

У току 2023. године произведени су и емитовани следећи медијски садржаји на чешком језику:

- 53 полусатне радио емисије „Чешка реч“ (Радио Нови Сад 3);
- 14 четрдесетпетоминутних радио емисија „Крајанка“ (Радио Бела Црква);
- 12 полусатних телевизијских емисија „Чешке перлице“ (ТВ Војводина 2).

Одбор за обавештавање је редовно сарађивао са члановима Националног савета. Најављивана су одржавања седница Националног савета, Извршног одбора и стручних одбора. Пружана је медијска подршка приликом важних догађаја Националног савета, као и приликом посета делегација, учешћа на едукацијама, форумима и другим догађајима. Посебну пажњу одбор је посветио обавештавању о активностима које се суфинансирају из буџета Националног савета.

Извештај о раду Одбора за службену употребу чешког језика и писма

Одбор за службену употребу чешког језика и писма чине Каролина Нинку – председница, Бојана Кришан Њемога и Вацлав Шистек - чланови. У току 2023. године одржане су **3 (три) редовне седнице**. Одбор је почео са радом 15. јула 2023. године. Записници са седница налазе се у документацији Националног савета.

Разматрани су и усвојени Извештај о раду за 2022. годину и План рада за 2023. годину. Донет је Пословник о раду Одбора за службену употребу чешког језика и писма, а којим је уређен начин рада Одбора.

Одбор за службену употребу чешког језика и писма је спроводио активности у складу са овлашћењима прописаним *Законом о националним саветима националних мањина* и Статутом Националног савета.

Чланови Одбора су учествовали у припремама и реализацији активности Националног савета - обележавању празника чешке националне мањине у Републици Србији. Присуствовали су културним, гастрономским, музичким и драмским манифестацијама (догађајима) чешких удружења.

У сарадњи са јединицом локалне самоуправе остварено је постављање вишејезичних табли са називима истих на територији општине Бела Црква, у којој су у служеној употреби чешки језик и писмо. Вршене су анализе коришћења чешког језика и писма, као и потреба припадника чешке националне мањине за службеном употребом чешког језика и писма у општини Бела Црква.

Ангажовани су преводиоци за документе, за објаве на интернет презентацији Националног савета, као и за потребе рада осталих стручних одбора.

Одбор за службену употребу чешког језика и писма је разматрао могућност за самостално издавање чешко-српског и српско-чешког речника, јер је носилац ауторских права Национални савет. Активност је у поступку реализације.

Одбор је учествовао у обавештавању припадника чешке заједнице о свим правима на службену употребу чешког језика и писма у Републици Србији, АПВ и јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби (општина Бела Црква).

ЗАКЉУЧАК:

У току 2023. године Национални савет чешке националне мањине је радио као организација која је имала за циљ да оствари постављене задатке у областима у којима има законска овлашћења. Ограниченост одређених капацитета је умањила активности на остварењу постављених циљева у свим областима. Одређене области су биле мање заступљене, или се на њима није ангажовало, што је недостатак који се мора исправити. Национални савет чешке националне мањине остварио је одређене циљеве и може се закључити да је 2023. година била релативно успешна.

Коз